

# سَفینا

## فصلنامه تخصصی مطالعات قرآن و حدیث

«ویژه عدل‌الهی»

سال سیزدهم، شماره ۵۲، پاییز ۱۳۹۵

✧ صاحب امتیاز: مؤسسه فرهنگی نبأ مبین

Email: mh\_shahri@yahoo.com

✧ مدیر مسئول: محمدحسین شهری

Email: pahlevan@ut.ac.ir

✧ سردبیر: دکتر منصور پهلوان

Email: Taleie20@gmail.com

✧ ویراستار ارشد: عبدالحسین طالعی

✧ طراحی لوگوی سفینه: حمید عجمی

فصلنامه سفینه طبق گواهی شماره ۳/۴۱۵۸ مورخ ۸۵/۵/۲ وزارت  
علوم، تحقیقات و فناوری، دارای درجه علمی - ترویجی است.

### نشانی:

تهران، خیابان شریعتی، روبه روی خیابان ملک، خیابان شبستری،

خیابان ادیبی، پلاک ۲۶

تلفن: ۷۷۵۰۱۱۲۵      تلفکس: ۷۷۵۰۶۶۰۲

شماره استاندارد بین‌المللی (شاپا): ۱۷۵۳ - ۰۶۸۹

info@safinahmagazine.ir

پست الکترونیک:

www.safinahmagazine.ir

پایگاه اینترنتی:

telegram.me/safinahmag

کانال تلگرام سفینه:

## هیئت تحریریه (به ترتیب الفبا)

دکتر رضا برنجکار / استاد دانشگاه تهران

دکتر پروین بهارزاده / استادیار دانشگاه الزهراء

دکتر احمد بهشتی / استاد دانشگاه تهران

دکتر منصور پهلوان / استاد دانشگاه تهران

دکتر جلیل تجلیل / استاد دانشگاه تهران

دکتر مهدی دشتی / دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر محمد مهدی رکنی / استاد دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر علی شیخ الاسلامی / استاد دانشگاه تهران

حجت الاسلام حسن طارمی راد / دانشیار دانشنامه جهان اسلام

دکتر نهلا غروی نائینی / استاد دانشگاه تربیت مدرس

دکتر مجید معارف / استاد دانشگاه تهران

دکتر سید محسن میرباقری / استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

و به یاد استاد فقید:

دکتر حسین علی محفوظ / استاد دانشگاه بغداد

✦ مدیر داخلی: راضیه کرمی قلعه‌سیدی

فصلنامه سفینه از طریق بانکهای اطلاعاتی زیر قابل دسترسی است:

[WWW.SID.ir](http://WWW.SID.ir)

[WWW.Noormags.com](http://WWW.Noormags.com)

[WWW.Magiran.com](http://WWW.Magiran.com)

- مقاله ارسالی دارای نوآوری و موضوع، نکته یا نگاهی نو باشد. همچنین دارای ساختار استدلالی، تتبع و استفاده از منابع معتدل اصلی و دسته اول باشد.
- مقاله ارسالی به سفینه، نباید قبلاً در نشریه دیگری به چاپ رسیده یا در نوبت چاپ باشد.
- حجم مقاله از ۷۵۰۰ کلمه (حدود ۲۵ صفحه در قطع مجله) فراتر نرود.
- مقاله شامل عنوان، مقدمه، بحث اصلی، نتیجه و کتابنامه باشد.
- مقاله به شکل تایپ شده همراه با فایل آن در قالب word یا زرنگار روی CD به نشانی دفتر سفینه ارسال، یا از طریق پست الکترونیک فرستاده شود.
- شیوه نگارش مقاله مطابق با دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده، قواعد ویراستاری در آن رعایت شده باشد.
- مشخصات کامل نویسنده، نام و نام خانوادگی، درجه علمی، سمت، آثار به چاپ رسیده، تاریخ تولید (برای مستندسازی)، تاریخ ارسال، نشانی کامل پستی، پست الکترونیک و شماره تلفن، همراه با مقاله ارسال شود.
- فهرست منابع در آخر مقاله به ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسنده به شکل ذیل تنظیم گردد:
- الف) برای کتاب: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده. نام کتاب. نام مترجم یا سایر افراد دخیل. محل انتشار: نام ناشر، نوبت چاپ، تاریخ انتشار.
- ب) برای مقاله: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده. عنوان مقاله. نام مترجم یا سایر افراد دخیل. نام نشریه، دوره یا سال انتشار، شماره مجله، تاریخ انتشار، شماره صفحه ابتدا و انتهای مقاله.
- ارجاع به منابع در متن مقاله، به این گونه باشد که پس از نقل مطلب، نام خانوادگی پدید آورنده، شماره جلد (در صورت لزوم) و صفحه مورد نظر در داخل پرانتز ذکر شود؛ مانند: (مطهری، ج ۱، ص ۱۰۰)
- در ترجمه‌ها ارسال متن اصلی ضروری است.
- در مورد متونی که تصحیح و تحقیق می شود، نسخه عکسی مبنای چاپ ارسال شود.
- مقاله ارسالی در صورت تأیید یا عدم تأیید، بازگردانده نمی شود.
- کارشناسان متخصص مربوط، مقالات را داوری و انتخاب می کنند.
- سفینه در زمینه مباحث اسلامی بر مبنای قرآن و حدیث، از همکاری صاحب نظران و پژوهشگران استقبال می کند.
- مسئولیت مطالب هر مقاله، از هر نظر، به عهده نویسنده است.
- سفینه مطالب رسیده را ویرایش علمی، محتوایی، ادبی و فنی می کند.
- نقل مطالب از سفینه به شیوه پژوهشی، با ذکر مأخذ، مانعی ندارد.



سرمقاله ۵

### مقالات

مواجهه فلاسفه و عرفای مسلمان با اشکال جبر برخاسته از علم پیشین الهی - علیرضا رحیمیان، سعید

۱۱

رحیمیان

عدل الهی و شرور و آفات در نظام هستی - اسماعیل تاج بخش، فاطمه مهرباب پور رشتی

۳۶

نقد تبیین حکما از مسئله اختیار در اندیشه ملا محمدطاهر قمی - محمد مهدی کرباسچی، محمد هادی

۵۶

ملازاده، فهیمه جعفری

۷۸

بررسی اراده آزاد در فلسفه اسلامی - محمد رحیمیان

۹۸

رابطه ضرورت علی با اراده در آثار مرحوم میرزا مهدی اصفهانی - عباس شاه منصور

۱۲۵

پاسخ به هفت شبهه ابلیس - شیخ محمدحسین خراسانی، عبدالحسین طالی

### نکته پژوهشی

۱۴۳

معنای عدل الهی - مرحوم محمدحسین عصار، عبدالکریم همایونی

۱۴۸

نقد انگاره تغییر مفهومی علم واجب تعالی - محمدرضا ارشادی نیا

### نمایه

۱۷۰

نمایه دوره سیزدهم سفینه (شماره‌های ۴۹ - ۵۲) - حمید سلیم گندمی

### موجز المقالات

تعریب: دکتر تحسین بدری

### چکیده مقالات به انگلیسی

ترجمه: مینا اسکویی

طرح جلد: برگگی از رساله الاعتقادات شیخ صدوق که توسط شمس الدین بن حسین استرآبادی در تاریخ

رجب سال ۸۶۵ کتابت شده و ضمن مجموعه هدایای خاندان مرحوم شیخ جعفر شوشتری در کتابخانه ملی

به شماره ۱/۸۷۵۹ موجود است.